

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-12/35
Urbroj: 50301-25/27-17-5

Zagreb, 22. rujna 2017.

Hs**NP*021-12/17-09/31*50-17-06**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 25-09-2017	
Klasifikacijska oznaka: 022-03/17-09/31	Org. jed. 65
Uručebni broj: 50-17-06	Pril. Vrij.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Izvješće predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2016. godinu - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 021-12/17-09/31, urbroja: 65-17-03, od 28. travnja 2017. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16 i 69/17), Vlada Republike Hrvatske o Izvješću predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2016. godinu daje sljedeće

MIŠLJENJE

Sukladno članku 45. Zakona o sudovima (Narodne novine, br. 28/13, 33/15 i 82/15), predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske dužan je jednom godišnje, najkasnije do 30. travnja tekuće godine, Hrvatskom saboru podnijeti izvješće o stanju sudbene vlasti u protekloj godini.

U Izvješću predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske o stanju sudbene vlasti za 2016. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) analiziraju se uvjeti za rad sudova kako u pogledu ljudskih potencijala, tako i u pogledu materijalnih i financijskih uvjeta za rad. Tablično je prikazana opterećenost sudaca po granama suđenja za 2016. godinu, pregled broja zaposlenika od 2007. do 2016. godine, struktura zaposlenika od 2013. do 2016. godine, pregled imenovanja i razrješenja sudaca, struktura pravosudnih dužnosnika prema dobnoj skupini, dan je pregled dugotrajnih odsustava zaposlenika za 2016. godinu, te usporedba navedenih odsustava s 2014., 2015. i 2016. godinom. Ukazuje se i na provedene aktivnosti informatizacije sudova u 2016. godini.

U Izvješću se daje opći pregled rada sudova u 2016. godini, iz kojeg proizlazi bitan zaključak da je tijekom 2016. godine zadržan trend smanjenja broja predmeta koji su nedovršeni na kraju kalendarske godine, što je rezultat činjenice da je i četvrtu godinu zaredom riješen veći broj predmeta od broja predmeta koji su primljeni tijekom iste godine.

U Izvješću se daju tablični prikazi te se analizira pregled kretanja ukupnog broja predmeta na svim sudovima u razdoblju od 2007. do 2016. godine, prema grupama i vrstama predmeta, a posebno usporedno s ranijom 2015. godinom te se izvodi zaključak da se najveći broj neriješenih predmeta odnosi na građansku granu suđenja, tako da su na kraju 2016. godine predmeti građanske grane suđenja, zajedno s predmetima iz nadležnosti trgovačkih sudova činili 72% od ukupnog broja predmeta u radu na kraju kalendarske godine.

Uspoređujući ostale pokazatelje prema granama suđenja, uočeno je da je broj predmeta koji su riješeni tijekom 2016. godine neznatno manji od broja riješenih predmeta u 2015. godini, za samo 0,2%. Vrhovni sud Republike Hrvatske riješio je u građanskom odjelu 64% predmeta više nego u 2015. godini. Više predmeta su riješili i Visoki trgovački sud Republike Hrvatske i upravni sudovi.

U odnosu na kaznene predmete na općinskim sudovima u Izvješću je dan pregled kretanja broja primljenih, riješenih i neriješenih predmeta u zadnjih pet godina. Opći pregled pokazuje da je u tom razdoblju broj primljenih predmeta gotovo u kontinuiranom padu, a jednaka je situacija i s brojem riješenih predmeta. Broj neriješenih kaznenih predmeta na kraju svake godine je u porastu, što je zabrinjavajući trend. Na županijskim sudovima se od 2012. do 2016. godine broj primljenih predmeta povećava. U skladu s povećanim priljevom i broj riješenih predmeta je povećan.

U odnosu na građanske predmete na općinskim sudovima, uspoređujući razdoblje 2016. godine s ranijim godinama proizlazi da je od 2012. godine do kraja 2016. godine broj neriješenih predmeta smanjen za 86.250 predmeta. U 2016. godini u svim vrstama postupaka (s izuzetkom izvanparničnih predmeta) riješeno je više predmeta nego što je zaprimljeno pa je tako u svim vrstama postupaka smanjen broj neriješenih predmeta. Najveća razlika u broju neriješenih predmeta (u apsolutnom broju) je u parničnim postupcima.

Vezano uz građanske predmete na županijskim sudovima, ukupan broj građanskih predmeta koji su ostali u radu na kraju 2016. godine iznosi 46.575 i to je najmanji broj na kraju promatranog razdoblja u posljednjih pet godina. Od toga broja samo se 62 predmeta odnose na građanske predmete prvog stupnja.

Vezano uz prekršajne predmete iz Izvješća proizlazi da su prekršajni sudovi imali 18,66% manje neriješenih predmeta u odnosu na 2015. godinu. Riješeno je 1,72% predmeta više nego što je zaprimljeno. Razvidan je sveukupan utjecaj reforme prekršajnog sudovanja na ukupan rezultat rada prekršajnih sudova i stanja predmeta u razdoblju od 2014. do 2016. godine, odnosno može se zaključiti da je svake godine broj neriješenih predmeta na kraju bitno manji.

Prema podacima u Izvješću, na prvostupanjskim trgovačkim sudovima u 2016. godini je nastavljen trend smanjenja broja neriješenih predmeta, koji je u 2015. godini porastao zbog značajno povećanog broja primljenih stečajnih predmeta. U odnosu na 2015. godinu, u 2016. je zaprimljeno 9,10% predmeta više, ali je i riješeno 18,71% predmeta više. Nastavno na rezultate 2015. godine, u strukturi riješenih predmeta značajan postotak zauzimaju stečajni predmeti. U skladu s povećanim brojem primljenih stečajnih predmeta, riješeno je čak 244% više stečajnih predmeta u odnosu na prethodnu godinu.

U 2016. godini Visoki trgovački sud Republike Hrvatske zaprimio je 2,62% manje predmeta u odnosu na 2015. godinu, što je u odnosu na 2013. godinu smanjenje od čak 20,95%. Značajno je porastao broj riješenih predmeta, za čak 33,34%, a u odnosu na 2013. godinu radi se o povećanju od 82,86%. Broj neriješenih predmeta najmanji je u promatranom razdoblju i iznosi 16.195 predmeta.

Vežano uz upravne predmete, posebno se ističu upravni sudovi u Rijeci i Splitu, u kojima je tijekom 2016. godine riješeno više predmeta nego što je zaprimljeno. Prema podacima u Izvješću znatno je povećan broj primljenih predmeta na Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske. Povećanje broja primljenih predmeta u odnosu na 2015. godinu iznosi 46%. To povećanje priljeva predmeta rezultiralo je blagim padom ažurnosti rada Visokog upravnog suda Republike Hrvatske te je stoga povećan broj neriješenih predmeta, no ističe se da je povećan i broj riješenih predmeta.

U kaznenom odjelu Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 2011. godine priljev novih predmeta kontinuirano se smanjuje tako da je u 2016. godini primljeno ukupno 1.987 kaznenih predmeta. Zbog kontinuiranog rješavanja većeg broja predmeta od godišnjeg priljeva od 2011. do 2016. godine broj neriješenih predmeta je smanjivan, tako da je taj broj 31. prosinca 2016. godine iznosio 566 predmeta.

Priljev svih građanskih predmeta u Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, u razdoblju od 2006. do 2016. godine je u stalnom porastu. U 2016. godini zaprimljeno je manje predmeta nego u 2015. godini, ali i dalje se radi o izrazito velikoj količini predmeta. Veliki priljev predmeta uzrokovan je izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku - Narodne novine, broj 84/08 i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku - Narodne novine, broj 57/11) kojima je uvedena tzv. „izvanredna revizija“. Broj riješenih revizijskih predmeta gotovo je udvostručen u odnosu na 2015. godinu zahvaljujući radu sudaca koji su uz svoje predmete mentorirali rad savjetnika kojima je ciljano dan u zadatak rad upravo na tim tipskim predmetima, ali i ostalim predmetima iz tzv. „redovne dodjele“.

U odnosu na analitički dio Izvješća, ističe se da je kvalitetna analiza napravljena u dijelu kojim se opisuje stanje informatizacije sudova te su dane i vrlo korisne preporuke za daljnju informatizaciju poslovanja sudova uspostavom elektroničkog spisa koja bi značajno doprinijela poboljšanju rada, smanjenju trajanja postupka i dugoročnom smanjenju troškova sudskih postupaka.

Vežano uz Godišnje izvješće o radu Pravosudne akademije za 2016. godinu, u svrhu bolje analize rada Pravosudne akademije korisno bi bilo ubuduće u izvješćima iskazivati detaljnije podatke o njezinom radu, odnosno dati usporedni prikaz iznesenih podataka.

Rješavanje starih predmeta (predmeta starijih od tri godine od podnošenja tužbe koji nisu riješeni), predmet je stalnog praćenja Vrhovnog suda Republike Hrvatske kako za županijske, tako i za općinske sudove. Uspoređujući starosnu strukturu predmeta po godinama, primjećuje se da je udjel predmeta starijih od tri godine u ukupnom broju neriješenih predmeta u padu. U 2016. godini došlo je do manjeg porasta broja starih predmeta. Sukladno navodima u Izvješću, nužno je ostvariti ranije ukazanu potrebu o prioritetnom cilju daljnjeg praćenja starih predmeta i ubrzanja njihovog rješavanja. S obzirom na međunarodno zaštićeno pravo na suđenje u razumnom roku te na negativnu percepciju koju uzrokuju dugotrajni sudski postupci, posebnu pozornost bilo bi korisno posvetiti starim predmetima, posebice onim gdje postupci traju preko 7, 10 i 15 godina na način da se da njihov prikaz i plan rješavanja.

Predlaže se u buduća izvješća uvrstiti i jasnije pokazatelje učinkovitosti i kvalitete rada sudova, s pokazateljima trendova postojećih stanja i uočavanja eventualnih novih pojava u sudbenoj vlasti, kao i više preporuka što može poduzeti samo sudstvo, a što druga tijela kako bi se poboljšalo stanje u pravosuđu. Navedeno bi ujedno predstavljalo i temelj za definiranje javnih politika u pravosuđu.

S obzirom da je zbog velikog broja neriješenih predmeta, posebno predmeta starijih od tri godine, povjerenje građana u sudove i dalje nisko, potrebno je uložiti dodatne napore u smjeru povećanja ažurnosti u radu sudova. Navedeno se može prvenstveno postići reorganizacijom rada sudova, kao i korištenjem prednosti modernih informatičkih tehnologija.

Vlada Republike Hrvatske također napominje da je Europski sud za ljudska prava tijekom 2016. godine donio više presuda u kojima je utvrdio povrede Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda uzrokovane postupanjem domaćih sudova – bilo da sudovi nisu pravilno primijenili Konvenciju ili čak mjerodavni domaći zakon. Broj i tematika predmeta koji su komunicirani Uredu zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava u 2016. godini ukazuje na to da i dalje postoje nepoznanice u primjeni konvencijskog prava, kao i slučajevi neujednačene sudske prakse.

O svim presudama u kojima je utvrđena povreda Konvencije Vrhovni sud Republike Hrvatske je obaviješten putem Stručnog savjeta za izvršenje presuda Europskog suda za ljudska prava. Naime, uloga nacionalnih sudova izuzetno je bitna za izvršenje presuda Europskoga suda za ljudska prava u kojima je utvrđena jedna ili više povreda nekog konvencijskog prava, kao i sprečavanje ponavljanja takvih povreda u budućnosti. Sprečavanje povreda u budućnosti znači i manje postupaka pred Europskim sudom za ljudska prava i manje dosuđenih naknada za povrede ljudskih prava koje Republika Hrvatska isplaćuje iz državnog proračuna.

Napominje se da izvršenje većine presuda, koje u posebnom postupku izvršenja nadzire Odbor ministara Vijeća Europe, nije moguće bez odgovarajućih promjena u načinu postupanja domaćih sudova i/ili promjene domaće sudske prakse. Stoga, kontinuirana edukacija sudaca o Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i sudskoj praksi Europskog suda je međunarodna obveza Republike Hrvatske, te je za pravilno razumijevanje konvencijskih standarda nužno upoznavati se sa sudskom praksom Europskog suda koja se neprestano razvija i unaprjeđuje, pa je stalno usavršavanje u tom području važno za pravosudne dužnosnike svih razina.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, dr. sc. Kristiana Turkalja, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa, te Sandu Kulić Makar i Vedranu Šimundžu Nikolić, pomoćnice ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković